

Взуття XVII століття (Музей взуття, Готтвальдів):

a — пантофлі багатої дами; **б** — англійський черевик; **в** — черевик з гробниці барона Грізбека у Краловці; **г** — котурн.

Домашні туфлі — м'яке взуття, виготовлене з фетру або шерсті.

Личаки (російською — лапти) — недовговічне взуття з лика, березової кори тощо.

Селянські черевки (Bundschuhe) — вид личаків. Вони являли собою підошву із загнутими краями, яку прикріплювали до підйому ноги ремінцями. Цей вид взуття був відомий уже давнім германцям, сільські мешканці користувалися ним аж до XVI-XVII століть. З XIII століття вони стали символом народних мас, з XV століття — бойовим символом повставших селян. У Чехії їх також називали «панки» й виготовляли з лика, фетру й деревини.

Пантофлі — виникли від котурна (багато прикрашене взуття з кольорової шкіри на товстій коркової підошві). Через Візантію це взуття потрапило до Італії, де називали його «пантофлі» — коркове взуття. На кінець XV століття воно з'являється у Франції (pantoufle). Спочатку це було чоловіче взуття, призначене надавати чоловікам імпульзності. В XIV та XV столітті пантофлі мали товсту дерев'яну підошву й взували їх на модне того часу дзьобоподібне взуття (німецькою їх називали Tüppen). В XVI столітті пантофлі стають приналежністю виключно жіночої моди. На кінець XVIII століття вони перетворюються у звичайні домашні туфлі, які отримують усілякі обласні назви.

Сандалії (з грецької) — найдавніше взуття загалом. Являло собою просто підошву, прикріплену до ноги ремінцями. Давні єгиптяни виготовляли це взуття із соломи, лика або папірусу. Класичну форму сандалій закарбовано у грецьких скульптурах. Римляни називали свої сандалії — soles. У знахідках із коптських гробниць, крім сандалій, виявили ще інший вид взуття — із шнурівкою, виготовлене з шматків шкіри, краї якої нарізано ремінцями. Сандалії з'явилися ще раз у кінці середньовіччя, проте потім надовго втратили своє значення і знову увійшли в моду тільки на кінець XVIII століття у Франції в епоху Директорії, коли панувала мода, що наслідувала античність.

Чоботи — ймовірно, вже із самого початку були солдатським взуттям, й відомі завдяки скульптурним творам давнього часу.

«Газет дю бон тон» (Gazette du bon ton) 1924 р.

В 20-ті роки в моду входить взуття подовженої форми. Часто-густо використовують різні види шкіри та пряжки

Модні риси матеріалів для сучасного взуття

Тенденція створення ефектів ручної майстерності помітна нині у оформленні матеріалів для літнього взуття. Натуральні шкіри мають вигляд, як оброблені вручну, причому по-різному на різних ділянках поверхні. Входять у моду виразні просторові тримірні фактури з грою світла на різних рівнях, як на барельєфах, що досягається глибоким тисненням, заминами, згинами, нерівномірними складками, що надають відчуття м'якості, або накладанням на шкіру другого шару (наприклад, сіток з усіляких матеріалів: рафії, рами, джуту, макраме, гіпюру та мережив).

Актуальні прозорі покриття, які дають змогу вібрувати кольору й світлу. Модна транспарентність створюється також ажурною перфорацією.

Становлять інтерес контрасти блискучого й матового. Вони досягаються оздобленнями, що імітують поверхні, піддані корозії, руйнуванню.

Як і досі, модною є ілюзія поношеності матеріалів, які стали старими (створюється подряпинами, потертостями, шліфуванням, що надає матеріалам вигляду нібито покритих пилом). Старими, тьмяними, ледь мерехтливими стають і шкіри з металізованим ефектом (з покриттям під бронзу, мідь та золото). Актуальні фактури з ефектом рідкого розплавленого металу з нібито застиглими патьоками, розпливливими краплями, нерівномірними й рельєфними.

Як і в моді для одягу, у взуттєвій розігрується ідея надання нової якості старим винтажним речам. Мода звертається до скринь й шаф бабусь, до старих часів, як тепер здається, людянішим, моральним, добрим. Тому в фокусі моди природність натуральних матеріалів. З метою надання природної м'якості й ніжності шкірам вишукують старі способи дублення та обробки.

Повертаються у моду товсті шкіри з навмисно підкресленими зморшками, пом'ятістю. У зв'язку з цим з'являється інтерес до шкір верблюдів, коней, кенгуру, биків. Природний вигляд й бідні обробки відзначають і більш тонкі шкіри ягнят, рептилій тощо.

Залишаються актуальними ефекти поношеності навіть для супердорогих матеріалів. Обробки передбачають нанесення подряпин, гофрування, надання туманного або абразивного ефекту. Застосовують також напівстертий металізований друк на поверхнях із заминами й подряпинами. Досягти старовинного вигляду допомагають обробки антик і флорантик.

Підкреслити природність й показати багатство фактури шкіри дають змогу прозорі покриття, лак, легкі фарби на водній основі. Продовжиться гра з перфорацією, лазерними просічками на матеріалах великої товщини. Дешеві шкіряні матеріали рекомендується облагороджувати вишивками, тисненням, друком рисунків у вигляді дрібних геометричних штампиків, граффіті, антималістичних двокольорових мотивів та рослинних у вікторіанському стилі.

Виробництво матеріалів для взуття стає все більш наукоємним. Як новинки пропонують дубльовані матеріали різних видів (поєднуючи, наприклад, шкіру і нейлон, шкіру й шовк тощо). Для декоративного оформлення взуття використовують великі, типу шорних; строчки контрастними нитками; мереживні стрічки; макраме; галуни, що оживлені вишивкою; шовкові шнури; в'язані; торочки із шкіри та хутра; хутрянні обкантовки; аплікації; люверси й хольнітени з окисованого металу.